

olvasott helyét ismerem, sőt idézem magam is (Nyr. 25, 131.); de Pázmány, Pesti Gábor, Arany keresett s analógiákat utánzó *műszerkezeteit*, valamint egyes tájbeszédék bizonytalan korú raghasználatát még nem tekinthetem magyar «nyelvdívat»-nak. Külömben is az utóbbiak (*vildgossal, meleggel, harmattal*) nem «hely- és cselekvésszók» (mint az *eset*); pedig én csak ezekről szólok. — 6. Hogy a *-t* elem az *est*-ben állandó, ellenben az *éj*-nél nem (*éj-jel, éji*), az abból magyarázandó, hogy amott a *-t* a *tőhöz* tartozik (finn *ehtoo*, lapp *ikto*, vog. *ët, jët'*); emitt pedig rag. Külömben pedig, ha nem is így állana a dolog, vagyis ha csupán az *es* volna *tő* s a *-t* már rag (mint: *éj-t-szaka*) — a mint fölveszem ennek is a lehetőségét — mi különös van abban, hogy valamely rag állandósúl; hát a *reggel, éjjel* nem így állandósultak-e (*reggelre, éjjeli* stb.)?

MUNKÁCSI BERNÁT.*

Tung. A NyK. XV. kötetében (462—464) a *czímbeli szó* mint «*podex*» értelmű (vö. «*leteszi a tungját*»: leül, LEHR ALBERT közlése szerint; *tungos*: kövér, nagy alfelű Tsz.) több finn-ugor *szóval* van egyeztetve, mint: f. *taka posticus*, quod a tergo est; észt *taga* hinterraum; lpF. *duökke* dorsum, tergom stb., s a magyarázó szerint «a m. *tungo*-, *podex*» egy ugor *t,ng*, névszótőre vall, melynek jelentése ,*pars (corporis) postica*» vagy átvitelrel ,*locus posticus*» lehetett, és nyilván mélyhangú hasonmása az előhangjára nézve tovább fejlett m. *segge* = ugor *t,ngs*-nek». Ez az egyeztetés tévedésen alapszik, mert a *tung* szónak «*podex*» jelentése csak tréfás átvitel; tulajdonképeni jelentése: ,*káposztás hordó*» (Balaton mell. CzF., továbbá FÁBIÁN GÁBOR és HORVÁTH ZSIGMOND följegyzése szerint) és ,*kád*» (Zala m. Szepezd Nyr. 17: 284). E szerint *tungos* (,nagyfarú» Dtúl CzF.; ,*segges, breitarisch*» Fertő mell. MNy. 3: 242) az, a kinek (nagyítással szólva) akkora a *podexe*, mint egy *káposztás hordó*. Egy kézirati adatom szerint a *tung* szónak Somogy m. északi részében *tunk* változata is él, a régi irodalomban pedig nemcsak *tung* (*dolium*; butte), hanem *tong* alakot is találunk (l. NySz. 3: 806 és KRESZN. 2: 275). A szó valószínűleg német jövevény, s eredetije a *tonne*-nak valamely nyelvjárási változata lehet.

Sz. J.

*) Ezzel a polemiát befejezettnek nyilvánítjuk.

A szerk.